

[Justitsministeren.]

hentet Erklæring over Betænkningerne fra det staaende Retsplejeudvalg, udarbejdede Justitsministeriet et omfattende og indgribende Lovforslag, som jeg derpaa fremsatte i Folketinget i Samlingen 1930—31. Dette Lovforslags Hovedindhold var hentet dels fra de to nævnte Betænkninger, dels fra det Lovforslag, som Rigsdagen behandlede i Samlingen 1928—29, dels endelig fra Lovforslaget af 1925—26.

Lovforslaget blev i Folketinget underkastet en grundig Udvalgsbehandling, og efter at Udvalget havde afgivet en meget fyldig Betænkning, naaede Forslaget frem til anden Behandling, hvor det blev vedtaget med forskellige Ændringer, af hvilke dog kun en enkelt var af principiel Natur, nemlig Bestemmelsen om, at der i Højesterets Afgørelser normalt kun behøver at deltage 5 Dommere, saa at Højesteret vil kunne arbejde i 2 Afdelinger.

Da jeg ikke fandt noget at indvende mod de i Folketinget vedtagne Ændringer, fremsatte jeg i indeværende Samling Lovforslaget i Folketinget i den Skikkelse, hvori det var blevet vedtaget ved anden Behandling i forrige Samling. Efter at Folketinget atter i Aar har ladet Lovforslaget underkaste en grundig Udvalgsbehandling, har det nu vedtaget Lovforslaget ved anden og tredje Behandling med nogle mindre vigtige Ændringer, af hvilke flere er foreslaaet af Justitsministeriet; ingen af dem er af principiel Karakter.

Dette Lovforslag, som jeg nu har den Ære at forelægge for det høje Landsting efter dets Vedtagelse i Folketinget, indeholder en Række overordentlig vigtige Ændringer i Retsplejeloven og da ganske særligt i Lovens Bestemmelser om Strafferetsplejen.

Det er ikke min Hensigt her at gennemgaa samtlige Ændringer i Lovforslaget. Dette indeholder nemlig en Mængde forskellige Detailbestemmelser, som der har vist sig Trang til i de over 12 Aar, Retsplejeloven nu har virket i, Bestemmelser, som er foreslaaet af det staaende Retsplejeudvalg, og som jeg ikke behøver at komme nærmere ind paa, da der i Bemærkningerne til Lovforslaget 1930—31 er optaget fornøden Begrundelse af Forslagene. Jeg skal derfor holde mig til Lovforslagets Hovedbestemmelser, Ændringerne af mere principiel Natur.

Her skal jeg først nævne Reglerne om *Højesterets Voteringsmaade og Organisation*. Lovforslaget gaar ud paa at indføre offentlig *Votering* i Højesteret paa den Maade, som det blev foreslaaet allerede i Lovforslaget

1925—26, hvilket vil sige, at Voteringen ligesom i Norge bliver mundtlig; jfr. Forslaget til § 214, og at en stenografisk Gengivelse af Voteringen indføres i en særlig Retsbog, jfr. Forslaget til § 35, og offentliggøres i en juridisk Tidende.

Efter den for Højesteret nu gældende Regel i Retsplejelovens § 214, 2det Stykke, maa Højesteretsdommernes Raadslagninger og Afstemninger ikke overværes af Tilhørere. Voteringen er altsaa hemmelig. Men ifølge Lovens § 218, 1ste Stykke, skal Domme og Kendelser ledsages af Grunde — eller Præmisser, som de kaldes. Inden Retsplejeloven var der ifølge Lov af 8. Marts 1856 Adgang for Højesteret til at votere offentligt i Stedet for at give Præmisser. Dette bortfaldt ved Retsplejeloven, hvad der ikke kan forundre i Betragtning af, at Højesteret aldrig nogen Sinde i de 60 Aar, Loven af 1856 havde været gældende, havde benyttet sig af Adgangen til at votere offentligt.

Den nugældende Bestemmelse medfører, saaledes som Praksis tydeligt viser, at Højesteretsdommernes Begrundelser som Regel bliver meget korte og knappe. Dette er let forstaaeligt, naar man betænker, at det Flertal indenfor Retten, som bestemmer Afgørelsen, i mange Tilfælde maaske kun har været enigt i Resultatet, men ikke i Begrundelsen. Naar Præmisserne alligevel skal formuleres saaledes, at de kan tiltrædes af hele Flertallet, vil dette let medføre, at de bliver mangelfulde og kun siger meget lidt.

Dette forringer i væsentlig Grad Højesteretsdommernes Værdi. Den fulde Forstaaelse af en Afgørelse faar man kun, naar den er klart og fyldigt begrundet. I modsat Fald vil det let være umuligt at blive klar over Dommens Rækkevidde og Betydning for andre lignende Tilfælde. Det er netop ogsaa denne Betragtning, som ligger bag ved Lovens Krav i § 218 om, at Domme og Kendelser skal have Præmisser. Særlig er der Anledning til at gøre opmærksom paa, at hvor der er Spørgsmaal om nye Rets-tanker, som er ved at bryde igennem, vil den nugældende Voteringsmaade ikke give Offentligheden noget som helst Kendskab til, om disse Tanker har vundet nogen Tilslutning indenfor Højesteret, saa længe Rettens Flertal er imod dem, og om en saadan Tilslutning maaske endog er ved at vokse sig stærkere og indenfor en overskuelig Fremtid vil kunne ventes at gaa af med Sejren.

At Højesteretsdommernes Værdi saaledes forringes paa Grund af de kortfattede